

# Lo Somatenent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dissapte 22 d' Abril de 1899

Núm. 3 876

## PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.  
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.  
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

## Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

## PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes... Ptas. 1.00  
a provincias trimestre... 3.00  
Extranjer y Ultramar... 7.00  
Anúels, a preus convencionals.

### Farmacia Serra

### 12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que

### XAROP SERRA

### Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de...

### TOS

La que paga més contribució de la província.

## Esparrachs d' Argenteuil

Se 'n venen diariament a la botiga d' EN GAMBÚS, carrer de Vilá (Bou), núm. 12.

### Secció doctrinal

#### De Hisenda

Lo senyor Navaró Reverter, ex-ministre de Hisenda que, si sapigué reconstituir la seva, no acertaria a treure la de la nació del caos en que las posaren ministres anteriors y en lo que ell acabá per sa part d' esfonzarla, ha escrit fa pochos dies en *El Economista de Madrid*, un article en que, després de remanar molts números y xifras y d' embrollar més de lo convenient l' ánim del lector, afirma que los interessos de la Deuta espanyola, ascendeixen a la friolera de sis-cents vuytanta milions de pessetas, que no poden ingressar per tota conceptes, sino uns vuytcents milions y que, per lo tant, la bancarrota es segura si a de la Deuta.

Llegint aquestas afirmacions del senyor Navaró Reverter, y comparantlas ab altres que han fet ben distintas per cert, altres ministres d' Hisenda y altres regeneradors, al ús de la patria, no sab un a quin carta quedar-se, puig segons varis economistas ab trescents quaranta y dos milions hi ha de sobra pera fer frente al pago de tots los interessos de la Deuta. Lo probable, lo segur, es que tingui rahó l' ex-ministre de Hisenda conservador, no perque sigui més sen talent ni gran sa perspicacia, sino perque aquí, acostumat com estém a totas las desgracias, únicament se pot creure en aquellas noticias que anuncian una tempestat.

Si aquesta s' realisa, si pera l' pago dels interessos de la Deuta s' ha de consumir las quatre quintas parts del pressupost del Estat, tant valdria que ls tenedors de la Deuta pública, digueren com Lluís XIV: «L' Estat soch jo». Y que s' encarguessin per son conte de fer las obras públicas de que estém necessitats, de pagar lo clero y casa real, Exércit y Marina, fernes l' almoyna d' un plat de sopa, si a tant arribés sa munificencia y tingueren per consellers a la serie de ministres d' Hisenda que hi hagut desde fa cinquanta anys, pera veure si així podrien pescarlos a algún desllis y enviarlos a presíri.

L' actual ministre d' Hisenda no fa per sa part, com tots sos antecessor, altre cosa que anar sortint del pas. Es un arbitraria més, encara un tant degenerat, de la casta de Camacho y Gamazo, d' aquesta casta que donaria perfectes tenedors de llibres pera una casa de comers, bons administradors de periódichs; però que de cap manera pot donar un ministre de Hisenda complet y digne de tal nom.

Vegis lo que diu de sos projectes *El Liberal*, que coneix que está molt satisfet ab lo triomf que en las últimas eleccions ha alcançat son simpátich director, senyor Moya:

«Los projectes del ministre d' Hisenda sobre creació de nous impostos, no están formulats de modo que pugui ningú conceixels, ni l' senyor Villaverde ha deixat traslluir son pensament, segons afirmació de ls que tenen motius pera dirho.

Fins ara l' únic que se sab es que l' ministre de

Hisenda s' cuida en primer terme d' enrobustir los ingresos, perque l' resultat ha de ser la base dels futurs projectes.

Y quant d' aquestos s' ha dit, asseguran los que millor ho saben que careix en absolut de fundament.

Llegit lo anterior y conegut l' estat de nostra Hisenda, així com la integritat de caràcter del senyor Villaverde, que de republica furibund ha passat a passar a esser un conservador catòlich, se compendrà los bons derroters que porta la política económica de nostre patria y las esperansas de regeneració que poden abrigar los aspanyols.

### Lo repatriat

La pobla. Tan malalt, lo la vida desseguida.

Tant de fesomia com de caràcter era tot un altre, aquell minyo sapat y de gaitas rojes s' havia transformat en un jove escualit y esgroguehit, aixis com també se li trobà de menos aquell ayre de tant se men dona tan propi en la seva família.

Retornà malalt, però caydós, y quan parlava se li veyia que la experiència l' aconsellava sempre. Alguna vegada fins representava a sos pares quan aquestos, seguint la costum de sempre, no volían preocuparse en res de lo que ell deya.

Trobà casa seva desmarxada, tot ella feta una verdadera llástima de miseria. Son pare, l' home de sempre, encofornat dintre la taberna y gastant entre l' joch y l' vi lo poch que li donava l' hisendi mal cuidada. Sa mare feya lo que podia, però també com ell ben poch semblava preocuparse del desastre que ls venia a sobre. Dos germanets que tenia anaven perduts, gandulejavan tot lo dia... y encara gracias.

Lo primer dia que arribà, al veure tal desgavell, tenia la boca oberta pera preguntar de què vivían, pero al estendre la mirada al entorn seu se reteni veyenthi ja de sobres la resposta.

Gracias a que l' seu mal no era de molt cuidat, no trigá molt temps en recobrar la salut; però aixis y tot, no dormia totas las horas que volia; lo seu magí sempre treballava pera trobar la manera d' arreglar aquell desgavell: aixis es que en una nit d' aquestas, al trobarse sol, perque sa mare era a cuydar una malaeta y son pare encara no havia sortit de la taberna, comensá a pensar lo precís que li era decidir-se; se vestí altra volta, y assentantse prop d' un gran finestral que donava al camp y per ahont hi entraven los raigs esmortinhits de la lluna, se feu lo propósit d' esperar sos pares y dilshi d' una vegada lo que calia per arreglarho tal com ell desitjava.

Temps de sobras tingué per decidir-se y pensar quin remey fora millor, ja que tant son pare com sa mare no vingueren fins ben prop de la matinada.

Tan bon punt arribaren los feu asseure aprop seu, y reprimit la emoció que aquella escena li donava, comensá a exposarlos lo pla de regeneració que li semblá mes prepi.

«Escolléu:—los digué—mentres lo poch temps que

hi estat malalt, m' he pogut convencer de lo molt arrelat que está l' desgavell en aqueixa casa, y aixó no pot anar; es impossible viurehi d' aquest modo; es hora de que acabi.

Per lo que a veu si be al casarvos no teniau una fortuna, comptavan ab un bon passament que ben conservat vos hauria sigut prou pera no arribar ab extrém de veurem en lo cas d' anar a defensar com he fet, lo que no es ni meu, ni vostre. Tres anys he estat a Cuba bregant per interessos d' altres; allí he malgastat bona part de la meva joventut, y al tornar m' he trobat en lo cas que s' troban tots los que inconscientment seguíren lo que ls marçà la cobdicia d' altres més experts, ni cobrar tan sols lo mesquí salari... Ahí aixó es trist, dolorós, a totas llums reprochable... pero jo he perdonat tot per la llissó rebuda.

Aqueixa es la fi dels adormits; fuhetejantlos se ls desperta per veillar lo repós d' altres!

Així s' ha fet ab mí, y aixó vos fan a vosaltres, desastre no hi veyeu nit entre l' íe y la taberna, ponha més, pare, hi ha molt més; no representa unu la perduda del pa, perdéu també lo que deuria ser vos més sagrat encara: la llibertat que després, anyoráu, quan ja desvalgut y sense forsa la grapa del tirá vos haurá empresonat per sempre.

La pobre mare, ab tot y ls seus anys s' estora treballant, pero per culpa vostra mal encaminada; ja n veyeu lo profit d' aquestas vetllas... ¡Pobre donal ni l' sentiment de caritat li es donat practicar, lo que tindria de fer per voluntat, moguda per la compassió vers sos germanes, ho fa per forsa, obligada per la miseria que l' vostre comportament ha fet que s' arrelés en aqueixa casa... lo pitjor de t. t. y aixó es lo que més pena'm dona, es que ella ni tan sols se'n dona compte.

Dels germanes val més no parlarne... pobres! fan més llástima que vosaltres mateixos... Vosaltres teniu terras, un verdader tresor, pero que matéu ab la vostra deixadesa. May ho havia vist tan clar com ara... ensenya molt la experiència.

Jo he sofert molt, jo he donat ma sanch, ab poch més ma vida; y tot per qué? per no posarla al servey de lo que era vostre; per no treballar en profit de lo que podia redimirme. Vosaltres també l' seguíu aqueix camí, y si no feu esfors per desviarsen, arribarén al vergonyós extrém de viure de la gracia d' altres, no podrén escudarvos de la desgracia, tindréu d' entregavros tal com sou, demostrant lo poch que valéu, y aixis serén tractats; viuréu de lo que s' llença, y fins instats per la fam besarén lo rosegó de pa que ni las gossas voldrán per sech y poch amable.

¡Oh, no parel cal treballar, es precís ser home, no malgastéu la salut tan llastimosament, no volgréu may que la vostra sanch serveixi per engrèixar a qui tant ab valdres de la vostra indolencia. Treballém, pero lo que 'ns pertany; qui no s' afanya, qui no regní ab sas suades lo camp que l' volteja, que s' mori; tampoch te dret a viure...

Mireuna a mí que he lluytat mesos y anys, mirén lo que dona treballar per altre. No es prou llissó encara? voléu per ventura esperar que tot s' enténzi, creyent que entre las ranas també s' hi pot viure?

No may; no esperéu pas tal cosa; desde avuy ha de quedar establerta tal cosa.

¡A treballar per la casa nostra!

Ensenyém als germans la doctrina santa del Progrés; femlos homes útils enloch de permétreis que malgastin ses forsas, perque després, débils y sense amor a lo seu, vingui qualsevol per aprofitarsen. Ensenyémlos com se remou la terra, que sentin goig al veure arropats per les arrels que son lo nervi del fruyt que ha d' enfortirlos. La font de riquesa brollará per ells abundosa. Enloch d' ensenyarlos com se malgasta, avansémlos a produhir, y no 's veurém may en lo trist cas d' afanyarse estérilment; de servir d' escut a qui ben repapat espera que li guardin las espatllas...

A treballar, pare, a viure, a fer gran la casa, mireu... mireu ab quina esplendides se desperta lo nou dia; mireu lo sol com escampa gojós dolls de vida sobre aqueixos camps malmesos per la deixadesa mil voltas malehida. No'n sentiu vergonya en denigrarlo, no vos dol l' ànima al veure com s' ajeu sens trobarne profit sobre aqueixa planura que resta morta? ¡Oh, no, pare, a reviuire; aixó es ben nostre, hi tenim drets y debers a la vegada; treballém perque tot rebroti, que floreixi altre cop lo fruyt que es nostra vida y la llibertat santa de la patria.

A. S. VILAPLANA.

Barcelona Abril 99.

## CRÓNICA

### Observacions Meteorològiques

del dia 21 d' Abril de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Baròmetre aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	755	79		4'3	Ras	
3 t.	756	76				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS
	Máxima	Mínim.	Ter. tip.		
9 m.	Sol.	31	6	14	E. Cumul
3 t.	Sombra	24	20	20	E. 0'3

### Sessió del Ajuntament

Presidida per lo M. Iltré. Sr. Alcalde D. Joseph M.<sup>a</sup> Borrás y Sardá y ab assistència dels regidors senyors Briandó, Casanovas, de segona convocatòria.

Se llegí y aprobá l' acta de la anterior.

Se doná compte d' una comunicació de la Comissió encarregada de procurar aixecar a Barcelona un monument per honrar la memoria del qui en vida fou insigne y popular dramaturg D. Frederich Soler (á Pitarrá, convidant al Ajuntament a que concorri a la funció teatral que tenen organizada para arbitrar fondos ab destí a aquell patriótic acte.

S' acordá que no 's podíá resoldre per lo depressa del temps que fixa la Comissió en la seva comunicació.

Se doná lectura del plech de condicions para treure a subasta la cobrensa del impost de consums que quedá demunt de la taula en la sessió anterior.

Lo senyor Nongués á prechs de qui quedá demunt la taula lo plech de condicions feu algunas aclaracions y finalment una esmena que no sabém si s' acordá admetre.

S' acordá regoneixer heredera del contractista don Francisco Balada á la seva muller D.<sup>a</sup> Antonia Borrás y ab dret para cobrar lo crédito que l' Ajuntament deu a aquell.

S' aprobaren los dictámens de la secció de Foment donats a las sollicituts de don Joan Maleras y Prats y a la moció de la secció de Foment para conduhir las aguas de las plujas que van a la Rambla de Miró y la fan mal bé.

Y ab la aprobació de varis comptes de particulars acabá l' despaig ordinari y s' aixecá la sessió.

Para solemnizar demá diumenge, la festa de Sant Jordi patró de Catalunya, se celebrarán missas en la Hermita de la Mare de Deu del Roser, en lo altar que 's venera la imatge del gloriós cavaller, essent la última a las nou del matí.

La veïllada que en los espayosos salons de la societat «Círculo Republicano Histórico» se celebrará demá a la nit, organizada per la secció coral «Eco Republicano» hi pendrá part lo digníssim president de la Associació de Cores de Clavé de Barcelona, don

Eusebi Benages, per la qual ha sigut atentament invitat.

Havém rebut lo núm. 6 del «Boletín del Colegio de Internos del Instituto de 2.<sup>a</sup> enseñanza de Reus», del qual es director don Joseph Ollé.

Hem rebut una elegant invitació del director del Colegi de Sant Jordi de Barcelona, nostre estimat company de causa en Francisco Fios y Calcat para assistir a la «Festa Infantil» que en honor de son Patró y ab motiu d' inaugurar-se 'l «Museu Escolar» y la «Exposició permanent de vistas fotogràfiques de Catalunya», tindrà lloch demá diumenge a las nou del vespre.

Per lo programa que s' ensinclou podém dir que serà una festa notable per tots conceptes per quin motiu adelantém nostra felicitació al Sr. Fios y Calcat y l' encoratjém perque dongui sovint festes com la que 'ns ocupa ja que serveixen per propagar nostra parla y a fer coneixer las joyas de nostra literatura.

La Cambra y Centre agrícolas del Panadés han dirigit duas exposicions als ministres de Gracia y Justicia á Hisenda respectivament.

En la primera, després d' enaltir las excelencias del dret civil catalá en aquellas institucions que més trascendeixen a la vida económica, se queixan los firmants del poch respecte que 's te á nostre Dret en los centres directores y com se tendeix a desnaturalisar-lo ab intrusions exóticas com lo consell de familia, prescriptibilitat de las causas etc., y acaban demanant un major respecte al mateix y que 's compleixi de bona fé l' art 12 del Códich Civil.

En la exposició al ministre d' Hisenda mostran la Cambra y Centre agrícol del Panadés, lo mereixedora que es la població d' aquella comarca, tant laboriosa y plena d' iniciatives, de ser atesa per la Hisenda espanyola; sollicitan que 's compleixi degudament l' exempció de contribució per los terrenos filoxerats replantats de vinya, que 's evitin certs abusos en les repartiments de consums, algunas reformas sobre impost de drets reals y finalment recomanan los concerts económichs, ja ensajats ab bon resultat en dita comarca.

Lo número 6 del «Progreso» corresponent al diumenge últim, fou denunciad.

Com sufriren igual contingencia los dos números anteriors, y dels sis que porta publicats sols tres han arribat sens novetat a los lectors lo director del paper que se sapiga que encara viu lo periódich y encara li quedan alens para lluytar algún temps mes.

Al trassar l' «Heraldo de Madrid» la semblansa del nou bisbe de Vich, diu lo següent:

«Se ha dedicado con entusiasmo y éxito al estudio de la literatura catalana, y puede decirse que a las cuestiones religioso-sociales y regionalistas ha consagrado todas sus aficiones y laboriosidad.

Ha concurrido a varios certámenes literarios y ha obtenido premio en Tarragona y en los juegos florales de Barcelona.

La propaganda que ha hecho en favor de Cataluña ha sido muy activa y por todo eficaz. Ha contribuido indudablemente a extender el verdadero espíritu catalán con sus obras y especialmente con la titulada «Tradición catalana». La escribió para demostrar que un regionalismo catalán tiene suficiente motivo de existencia. «Constituye, según el propio autor, una especie de psicología nacional en que estudiaremos el genio de nuestra tierra; es la aplicación del *nosce te ipsum*, principio del bien obrar y de sabia y directa conducta, lo mismo en el orden individual que en el orden moral».

Tanto esta obra como las «Consideraciones sociológicas sobre el regionalismo», son, por decirlo así, como el Credo para muchos catalanistas.

El doctor Torras, infatigable en su labor, publica obras tanto sociológicas como místicas, en catalán, predica en catalán, da conferencias científico-religiosas en catalán; en una palabra, es uno de los primeros leaders del actual regionalismo de Cataluña.»

Per lo Rectorat d' aquesta Universitat s' han expedit los següents nomenaments de mestres interins: don Emili Roig, para Uldecone; don Miquel Perera, para La Selva; don Severiá Piqueras, para Campanet; don Víctor Anheló, para Espuga Calva; don Salvador Abril, para Poboleda; don Pere Pradera, para Lluçmañor; don Joaquim Casellas, para Canet de Adri; donya Raymunda Teiseire, para Agramunt; donya Isabel Marsal, para Pradell (Preixens), y donya Meriá de la Assumpció Redón, para Villalba.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferents especies, puja á pes-780'34.

## Crónica teatral

### «El somni de la Inocencia»

La companyia que dirigeix lo Sr. Gil y actua en nostre teatre, ja á la primera temporada nos anunciá posar en escena aquesta obra lírica catalana; pero no ho feu y ja desconfiavem tenir lo gust de veure-la quant tot d' un plegat la veyéu anunciada en los programas de la funció d' ans d' ahir junt ab lo debut de la nova triple Srta. Castellanos, que nos ha resultat una catalana aixerdeta.

Res te 'l «Somni de la Inocencia» de notable, com á obra dramática ó escénica, para que li dediquém una crónica: mes nos ofereix una varietat dins lo repertori d' obras que 'ns ha donat a coneixer la actual companyia, varietat tant mes acceptable per quan los seus tipos res tenen de comú ab los que anavám veient en las taulas del teatre Fortuny y 's seus parlaments s' apartan moltíssim dels de la gent de la droperia; y aixó fa que nosaltres, los primers interessats en que prosperi tot lo de la terra, parlém del «Somni» para fer constar que encara que no arribi á una mitjanía, lo públich la sentí ab agrado y esclatá mes d' una vegada en una rialla de satisfacció.

Desenrotllada l' acció de la obra d' una manera bastant inverosímil, no obstant y aixó se segueix lo seu desenllas ab curiositat y no deix de causar una extranya sorpresa la declaració del Meritori a la «Inocencia», declaració d' amor verdaderament cómica y de teatre, escoltantse lo duo que naix d' aquesta ab gust apesar de que la música es fluxeta y no vol tenir la pretenció de la dels autors que 'n posan als saynets ó disbarats comichs castellans.

La llengua catalana tan injustament desterrada del Teatro Fortuny per tants anys, á escepció d' aquellas contadas funcions que 'ns hi doná lo Sr. Bonaplata, ha probat que també 'n sab d' arrencar alegrías de cor, y riallas dels llavis als espectadors y de ben segur que si se nos oferissin varis representacions d' altres dels nostres literats, aviat se convencierám que no necessitem enmatllevar res de ningú para esblaymar las laborias que 's fican al cervell ab motiu dels diferents

En quant a l' execució que merecéu la obra fou bastant acceptable.

La Srta. Castellanos encarregada del interessant paper de protagonista demostrá haverlo estudiat en conciencia, identificantse en lo tipo de la noya Inocencia y tant en lo dir y accionat com en lo cant estigué a l' altura d' una bona actriu cantant.

Lo Sr. Casas que interpretava 'l paper de Meritori nos sembla que s' havia de presentar mes elegant, de verdadera escrivent y com á possible aspirant a la mà de la filla de son principal; per lo demés, com á catalá que és, també 's portá bé y 's notava que no li desagradava gens ni mica 'l paper d' Ernesto.

Y finalment lo Sr. Coll, molt bé, com nos te acostumat a veure en los papers que li escanhen.

Contribuí a la bona execució del conjunt la Srta. Gadea.

## Secció oficial

### Cambra de Comers

Terminat lo dia 30 del actual lo plasso últimament concedit para la presentació de las sollicituts d' admisió d' objectes ó productes para la Exposició Universal de París y dat que alguns productors ó industrials no han omplert ni suscrit encara ditas peticions, aquesta Cambra ha cregut convenient ferlo públich á fi de que arribi a coneixement dels interessats y puguin aquestos proveirse oportunament de las corresponents fullas d' inscripció provisional que 'ls hi serán facilidades per lo Conséje d' aquesta Associació; sent d' advertir a aquells que per Real ordre del Ministeri de Foment de 13 de Jener últim los gastos de transport dels productes y de las vitrinas y demás mobles d' instalació desde la Capital de la Provincia á París y vice-versa, lo propi que l' espay ó terreno que ocupin los productes é instalacions, així que 'l desembale, la recullida y custodia de las caixas durant la Exposició y 'l reembale dels productes y mobles una vegada acabat lo Certamen serán de conta del Estat y gratuitas para 'ls expositors.

### Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde del día d

ahir.

Interior	63'90	Cubas del 86	66'87
Orenses	12'65	Cubas del 90	57'87
S. Juan		Aduanas	94'87
Norts	48'50	Ob. 5 0/0 Almansa	84'
Fransas	45'10	Id. 3 0/0 Fransa	44'
Filipinas	79'75		

PARIS

Exterior	59'80	Norts	
París	19'75	Londres	30'15

Se reben órdenes para operaciones de Bolsa. Compra y venta al contad de toda clase de valores cotisables en Bolsa. Descompte de cupens y compra de monedas d' or de tots les païssos.

### J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	63'90	Aduanas	95'
Exterior		Norts	48'55
Amortizable		Fransas	45'05
Cubas 1896	66'75	Filipinas	12'60
Cubas 1890	57'86	Obs. 6 0/0 Fransa	84'75
Exterior París	59'80	Id. 3 0/0	44'

GIROS

París	19'75	Londres	30'15
-------	-------	---------	-------

### Cambis corrents

En lo día d'ahir donats per la Junta Sindical del Collegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 60 dias fetxa.	29'62		
8	30'10		
Londres vista			
París 60 dias fetxa			
París vista	19'25	19'50	19' 20'25
Marsella 60 dias fetxa			

VALORS LOCALS DINER PAPER OPER.

	Ptas.	Ptas.	
ACCIONS		700	
Gas Reusense.			
Industrial Farinera	500		
Banch de Reus de Descòmptes y Prestams	495		
Manufacturera de Algodón		100	
Compañia Reusense de Transvías			
Compañia Reusense de Transvías privilegiadas de cinch per 100	200		

### Anuncis particulars

#### "EL BRONCISTA"

Carrer Major, número 18.—REUS

Taller especial para la reforma dels aparatos gas y petroli a electricitat.

Construccions de tota classe d'aparatos para la electricitat, gas, petroli y espelmas.

Incondencia per lo gas y alcohol ab metzeros del sistema més adelantat.

Lámparas a foco ab lo metzero «Universal».

Restauració y reparació a preus limitats de tota classe d'aparatos, especialitat de la casa.

Instalacions para aygua y gas y tot lo concernent al ram de Lampisteria y Llanneria.

Instalació de timbres eléctricos ab material assecurat.

REUS.—CARRER MAJOR, 18.—REUS

### LA ELECTRA REUSENSE

Proporcionantse al públich lo servey del alumbrat eléctrico conforme als més coneguts avensos de la ciencia y en las condiciones més ventajosas, la «Electro Reusense» se complau en consignar que las instalacions para l' alumbrat particular, s' han fet y continuaran fent, baix les condiciones iguals a las que estableixi una altra empresa qualsevol que serveixi al públich fruit eléctrico.

Los encàrrechs se serveixen per lo torn escrupulos en que s' reben en la fábrica.

Carrer de Sant Celestino, números 5 y 7

Horas de despaig: De non del matí a una de la tarde y de tres a vuyt de la nit.

Per la Electro Reusense  
Le Director.

**ESCORIAS THOMAS.**  
Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse a casa Gambús, carrer de Vila Bou) 12.

### La Electra Resense

Acordat en Junta general d' accionistas celebrada a Saragossa lo dia 9 del corrent, trasladar lo domicili social d' aquesta societat a Reus y además una segona emissió de 400 accions al portador, de 500 pessetas cada una, pagaderas en los pllassos expressats en lo butlletí de suscripció, queda oberta la citada suscripció a Saragossa a casa als senyors Palacios y García y en aquesta ciutat en lo despaig dels corredors de Comers

Don Joan Vallés Sureda.  
» Joan Llaoradó Prats.  
» Joan Vallés Vallduí.  
» Francisco Prius Demestre.  
» Calixto Martí Padró

fins lo dia 30 del corrent.  
Reus 14 d' Abril de 1899.—Per la Electra Reusense, lo Director, JAVIER GARCÍA JULIÁN.

### Diversions públicas

#### Teatro Fortuny

COMPANYIA CÒMICH-LÍRICA

DE  
D. JOSEPH GIL

Funció para avny.—8.ª d' abono.—Se posarán en escena las sarsuelas en un acte «Gigantes y cabezudos», «El Angel caído» (estreno) y «Las bravias».

Entrada a localitat 3 rals.—Id. al parais 2.

A tres quarts de nou.

### TELEGRAMAS

Madrid 21.

Se comenta desfavorablement lo discurs pronunciat pel Sr. Silvela en lo Consell celebrat avny al Palau sobre la sinceritat electoral.

Se considera com una burla al país lo descendeizement per part del Sr. Silvela de las forsas contrarias a la situació actual.

Aixis mateix se jutja innecessaria la adulació a las institucions y se censuran los catinyesos elogis dirigits a la fracció gamacista ab lo propòsit de mortificar al Sr. Sagasta que tant l' afavori para la formació del actual partit conservador.

Se comenta també la dependencia en que viu lo Sr. Silvela ab respecta al general Polavieja, puig en loch d' anar aquest a la Presidencia, va aquell al ministeri de la Guerra a tractar assumptos de Govern.

La constitució de tribunals d' honor va cada dia adquirent major importancia, per las acusacions que s' dirigeixen a determinats generals.

Avny se n' han reunit varis para tractar previamente del general aludit pel coronel Zamora.

Aquest ha presentat una instancia demanant que s' amplihin las investigacions.

Se creu que molt prompte hi haurá un trencament entre 'ls Srs. Polavieja y Silvela.

S' assegura que 'l general Polavieja ha dit que ans de la reunió de Corts se plantejará la cuestió política, donchs creu que aquesta situació anómala no pot continuar.

S' ha rebut en lo ministeri de la Guerra un cablegrama del general Rios consultant alguns dptes sobre la interpretació del article nové del tractat de pau.

Lo despaig está redactat en termes tan confosos que 'l general Polavieja ha demanat declaració del mateix.

La «Gaceta» publicarà avny un decret aplicant la tarifa 4.ª del arancel al cotó en rama que s' importi.

Comunican de Berlín que, segons un periódich alemany, los carlistas han lograt efectuar un empréstit de 5 millions de franchs, suscrits per un sindicat inglés.

De la República Argentina telegrafian que en la provincia de la Rieja hi hagut un violent terremoto, quedant destruhidas varias poblacions.

Al mateix temps s' iniciá una erupció en lo volcán de Umango, la qual ha causat moltíssimas víctimas.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

No dupta, donchs, aquesta Cambra, que aquestos industrials y agricultors s' apressuraran a cumplir dit tràmit penetrats com se trobaran de la conveniencia de concurrer a aquell Certamen, avny més que may necessari para facilitar los medis de favorecer lo foment y desenrotll industrial y comercial de tots los rams de nostra producció sobre 'ls que ja pesan, desgraciadament, en son dany, las consecuencias de las tristes circunstancias que ns ha acarreat la última guerra sostinguda per la Nació.

Reus 21 Abril 1899.—Lo President, Lluís Quer.

Lo Secretari, Tomás Abelló.

### Anunci

Haventse fet càrrech a aquesta Agencia de las cédulas personals del actual any económic, y siguent en gran número los que encare s' troban sens aquestos documents; hi cregut d' un deber fer públich que durant lo present mes s' expediran en los locals de la Recaudació establerts en lo carrer de Santa Anna, número 24, deguent aixis mateix previndre que transcorregut aquest pllasso s' procedirà al apremi y embarch de bens de tots aquells que no acudeixen a satisfacer lo descubert.

Lo que faig públich per medi del present anunci a Reus a 20 Abril de 1899.—Lo Recaudador, Francisco Sánchez.

### Registre civil

dels dias 20 de Abril de 1899

#### Naciments

Emilia Bages Ruana, de Joseph y Teresa.

#### Matrimonis

Joseph Besora Cabré, ab Dolors Gilavert Sans.—Joaquim Estivill Vallés, ab Francisca Alberich Deu.

#### Defuncions

Rosa Roselló Chies, 71 anys, Nou de Misericordia, 21.—Anton Mercadé Roig, 52 anys, Carme baix, 5.

### Secció religiosa

Sant d' avny.—Sant Apeles.

#### CULTS RELIGIOSOS

##### Parroquia de Sant Francesc

Demà a las 8 del matí tindrà lloch la comunió general en Ntra. Sra. dels Dolors y a las cinch de la tarde la funció mensual ab exposició de Sa Divina Majestat.

##### Iglesia de las Carmelitas Descalzas

Demà festa del Patrocini de Sant Joseph tributarán a son especial protector los cults següents: A las nou se cantarà ofici solemne ab Sermó que está a càrrech del Rvmt. D. Salvador Roca. A dos cnarts de sis de la tarde se cantarà al orga la corona del Sant y s' acabará ab los Goigs.

##### Parroquia de Sant Joan Batista (Providencia)

Demà a las 8 tindrà lloch la Comunió general ab plática preparatoria per un Pare Franciscá del convent de Montblanch, para la Associació esperitual de Sant Joseph, junt ab lo de Santa Teresa de Jesús. A dos cnarts de deu se cantarà un solemne ofici a veus ab armonium per las Religiosas, y predicará lo mencionat Pare sobre 'l Patrocini del Sant Patriarca. Per la tarde a las sis se cantarà la Corona de Sant Joseph donant fi ab la Novena.

Lo próxim dijous comensará en aquesta Iglesia lo Sant exercici de las Cuarenta Horas.

Sant de demà.—Sant Jordi.

### Secció comercial

#### MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 20

De Marsella y Barcelona en 5 dias vapor «Cabo San Vicente, de 1213 toneladas, ab efectes, consignat a D. Marián Peres.

De Génova y escalas en 7 dias vapor «Martos» de 1046 ts., ab efectes, consignat a D. Anton Mas.

De Civitavecchia y Bandol en 24 dias b. gol. italiá «Ida», de 127 ts., ab tránzit, consignat a D. J. Gonsé.

De Civitavecchia y Bandol, en 23 dias, b. gol. «Baltasar», de 190 ts., ab dogas, consignat a don Joan Mellol.

#### Despatzadas

Para Alicante vapor italiá «Irene», en lastre.  
Para Barcelona, llaut «Teresa», en lastre.  
Para Málaga y escalas vapor «Martos», ab efectes.  
Para Bilbao y esc. vapor «Cabo San Vicente», ab efectes.

